

Gósi Vali

VAN, AMI ÖRÖK

Vallomások, emlékek

Vali a természet, a létezés összes csodáit – a lélek rejtelseit – fájdalmát és a boldogságot is – elevenné tudja varázsolni lírájával.

Verseinek többsége nem derűs és diadalmas, a sorok a mélységből gomolyognak elő, talán a léleknek az ősrétégeből, ahol az időtlenség van. Az elemek, a motívumok ebből a lélekrétégből származnak. A versek értelme nem homályos, könnyen átélhető, megfejthető. Erős tartású asszony Gösi Vali, a lelkét, az életét beleadja a verssorokba, a semmi és a minden kettőssége jellemzi lírai univerzumát, a lét örök nagy kérdéseire keres választ, bár tudjuk, gyakran hiába, mert választ ritkán érkezik.

Nála jobban senki nem ismeri a fájdalmát.

Verseiben hangok, álmoképek, villanások, gyertyalángok, fájó hajnalok, csillagok is jelen vannak, igazolva a vallomás-sorokat, miszerint a szerző újra és újra élni tanul: „megélni örömet és bánatot, mosolyt és könnyeket, magasságokat és mélységeket”; lélekúton jár, – vallja, és ír „e benső utazás fájdalomból fakadó létélményeiről”, de a bizonyosságról is – mert megtapasztalta –, hogy van remény a gyászoló anya számára is.

....

Ajánlom azoknak a könyvet, akik egy igaz szívet szeretni tudnak.

T. J.

GÖSI VALI

Van, ami örök

Vallomások, emlékek

Győr, 2024

GÓSI VALI

Van, ami örök
Vallomások, emlékek

Győr, 2024

A kötet papírformájú létrejöttét támogatták:

A Győri Antológia Irodalmi és Művészeti Község Szerkesztő Bizottsága; Dr. Bartha Júlia Karcag; Dallos Ágnes és családja (Dallospilates); Egyházi László és családja (Marcal Étterem); Marácz-Gősi Orsolya és családja; Gősi György és családja; Hangraforgó Együttes: F. Sipos Bea és Faggyas László; Hessling Hegyi Erika és családja; Kolok Család, Szentgotthárd; Palatia Nyomda és Kiadó Kft: Radek József, Mesics Róbert; Pethő Annamária és családja – lánya, Pethő Pálma ; Sulyok Tibor; és – a teljesség igénye nélkül – sokan mások, számtalan családtag, rokon, barát és ismerős, biztatással, szeretettel.

Szerkesztette: Gősi Vali

Korrektor:

Könyves Tóth Enikő, Kassai Viktor

Borítófotó: Gősi Ferenc: Búcsúzó szalakóta

Borítóterv: Mesics Róbert

Nyomdai munkák:

Palatia Nyomda és Kiadó Kft, Győr, Felelős vezető: Radek József, 2024
Minden jog fenntartva!

Jelen virtuális kötetet

szerkesztette: Gősi Vali

Technikai segítő, tördelő: Bárdos Fetykó Judit

©Gősi Vali 2024

*Unokámnak, Mirának ajánlom,
minden szeretettel,
és lányomnak, Orsinak,
édesapja, Gősi Ferenc
és testvére, Zoltán emlékére,
hogy maradjon örök az emlék,
amikor még
valami lány zene szólt,
és madarak énekelték,
hogy szeretni jöttünk,
és élni szép...*

„Meleget kell egymásra fűjnünk. Szeretetkötelekkel kell összekötnünk magunkat. Hideg a világ. Kihunynak a tüzek. Kell a tűz. Kell a fény. Kellünk egymásnak. Hajtson egymáshoz a vihar. Kergessen egymáshoz a csend. Ne engedjük kihűlni magunk. Mert egyedül, egyedül olyan iszonyatos.”

(Latinovits Zoltán – Ruttkai Évának)

Ajánlás

Gósi Vali versei szépek. Nem elsősorban a képek, metaforák, rímek, nem elsősorban a dallam és a különös, egyedi szólam fészeli fényesre őket, hanem maga az élet. Ennek az energiája árad soraiból, finom szálakkal köti össze az emléket a jelennel. Lehetne a való időt kegyetlennek is tekinteni, mivel a múlt rengeteg fájdalmat hozott, súlyos, feldolgozhatatlannak tűnő veszteségeket. Lehetne hibáztatni a sorsot, vádolni az eget és a földet, és bele lehetne roskadni a bánatba, a reménytelenségbe. Öklöt rázni az Isten felé, megvádolva, hogy méltatlanul és méltánytalanul bánt szelíd és jóakarátú hívével, elvett édesgyermeket, barátot és szerelmet, hagyott viszont halkuló hiányt és végtelen bánatot.

Gósi Vali belemerült a fájdalom mélységébe, és elért a tájfun szeméig, a csendes középpontig, ahol a béke honol. És ebben a nyugalmas némaságban felismerte a mindent átfogót, a titkok tudóját, az élet metronómjának mozgatóját, a leghatalmasabbat, a reményhozót. Meg nem érthette, de felmérhette azt a végtelen bölcsességet, amely nem emberi fogalmakkal dolgozik, amelyben nincs idő, nincs véglegesség, semmi nem kezdődött el, és semmi nem zárul le soha.

A tornádó szemében szerzett tudása aranyszínű fátyolként lobog. Gósi Vali ezen a szöveten keresztül szűri át a sorsot, s tollvonásai mentén felszikkáznak egy teljes és igaz élet mozzanatai.

Mert azon kéz munkája, amelyet a szeretet irányít, fogjon bármilyen vállalkozásba: áldott eredményre vezet.

Dr. Horváth Sándor Domonkos igazgató

Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közösségi Tér, 9023 Győr

Férjem, Gósi Ferenc emlékére,

aki 2024. április 19-én, délelőtt 9.20 órakor örökre elhagyta földi hazáját.

„Egy pillanat s kész az idő egésze, mit százezer ős szemlélget velem.”

– írja József Attila egyik páratlanul szép versében, amelyek, mint a verssorok csodája, mindig, erősítenek legszentebb érzéseimben, hitemben, abban, hogy igazi kegyelem számomra is, hogy saját utam során társa lehettem – és ez már örökkön így marad – egy olyan embernek, aki életem legfontosabb személyisége, akivel együtt szárnyaltunk, és zuhanásaink után is – immár fél évszázada – egymásba kapaszkodva indultunk újra és újra olyan célokért, amelyek fölfelé húztak, tört szárnyakkal is, akivel együtt éltünk át minden földi boldogságot, és életünk legkegyetlenebb, legigazságtalanabb próbatételét is.

Életünk álmát, hogy megéljük csodálatos fiúgyermekünk igazi felnőtté válását, az oly nagyon várt, éppen közeledő családalapításának, a gyermekvárásnak vágyott örömet, immár huszonnégy éve szilánkokra zúzta a sors.

Akkor ment el örökre a fiunk, amikor élete legizgalmasabb utazását tervezte éppen az édesapjával, még az esküvő előtt; egy nagy utazást az ezredfordulón, akkor ismerkedve éppen az apa gyermekkorá óta tartó szenvedélyével, a fotózás szépségeivel, élményével.

„Az út a lényeg, nem a cél,” szól a hegymászók szép szlogenje, és társulok e gondolathoz, ahogy a férjem is, akinek ajánlást írhattam a közelmúltban rendezett,

rendkívüli időkben valósággá érett álmához: élete első és egyetlen fotókiállításának megnyitójához. Történt ez olyan időkben, amikor talán soha nem volt még olyan nagy szüksége az embernek arra, hogy elvadult lelkét lírával vagy bármi más léleksimító művészeti élménnyel, szépséggel szelídítse, és úgy menjen tovább, fejét az ég felé emelve, hogy közben érezze a körülötte vajúdó világ könyörgő arcán kiütköző sebhelyeket, és túl ezeken megélje újra mindazokat a létélményeket, mint a szeretet, hála, szerelem, együttérzés, alázat vagy akár a szomorúság – amelyek nélkül az ember maga is élettelen gép csupán. A költő is talán azért éppen költő, a művész éppen azért alkot, hogy kiszabadítsa az embert, az ember lelkét a világ – mint valami eszeveszett gépezet – pörgéséből, mielőtt az végérvényesen elragadná és bezárná – töprengnek gyakran az emberlét misztériumain.

A művészet lemossa a lélekről a mindennapok porát – vallja Picasso, és manapság egyre fontosabb hivatás ünneppé varázsolni a mindennapok szürke perceit, lemosva a lélekről a hétköznapi porát, fényességet küldeni a szív mélységébe, feloldódni és feloldani másokat is a képtelenségben.

A fotós szemével ez a megállított pillanatok képi megjelenítése, a mások által is tovább álmodható valóság élménybe csomagolva, amely egyedülálló tükörkép: az, amit a világ tükröz vissza ott legbelül, és onnantól csak az a másik valóság a fontos.

Az út a lényeg – erősítem hitem gyakran – amely elvezet a lehetőségek felé, egy rendkívüli útra, ahol a szép elvarázsol, a fenséges magával ragad, és másokat is

magával hív oda, ahol kitárulhat a többiek számára is a legmélyebb valóság, pontosan úgy, ahogy a fotós álmaiban először megjelent.

Nem kell messzire menni, csak rápillantani a világ természetes szépségeire. Észrevenni a színek, fények összhangját, meghallani a benső hangokat, amelyek a szívből – a végtelenségből – jönnek, és mindezen szépségeket mások kincseivé varázsolni. Mert a művészet varázs, mely átalakít. Az embert még emberebbé teszi. És a szív művei halhatatlanok.

Valami ehhez hasonló élmény a fényképezés, amely során az álom, hogy a fotós részesévé válhat a halhatatlanságnak, megvalósul abban a megismételhetetlen pillanatban, amikor meghal az idő egy szikrája, de előtte megszületik belőle valami új.

Ám a fényképezés megállított pillanatai egyetlen, immár örök társam számára soha többé nem jönnek el. Ahogy a fiú sem, akivel két évtizeddel ezelőtt együtt álmodta meg az édesapja ezt a rendkívüli utat, aki – hátrahagyva huszonhat éven át összegyűjtött, értékes, szép szellemi hagyatékát; a szépség dicséretének és a szeretet mindenen felettségének fontosságát – életét áldozva másokért elhagyta a földi világot.

Így vált az idők során számomra is nagyszerű, páratlan ajándékká, hogy fél évszázada kísérhettem ezen a megrendítően is szép úton Őt, Gósi Ferencet, a férjemet, drága lányunkkal, családjával – imádott unokánkkal – barátainkkal, akiknek támogatásával, és valami különös kegyelemből gyermekkori álmaiból valamennyi mégis valóra válhatott.

Örökké hálás leszek a rendkívüli idők kivételes ajándékáért; a meghívásért egy különleges kiállítás

megrendezésére, amit végtelen szeretettel ajánlott a kiállító Gősi Ferenc – a természet, a madárvilág szerelmese – a győri Szent Anna Otthon lakóinak, családtagjaiknak, és mindenkinek, akkor még reménykedve, hogy a világjárvány miatti kényszerű bezártság után az új tavasz elhozza a megújulást, a békét a világban és a szívekben is.

És bizakodással, még a közelmúlt napjaiban abban is, hogy öt éve tartó súlyos betegsége ellenére ajándékoz számunkra együtt némi időt a Teremtő itt a földi létben, hogy egyre erősebb bizonyosságul szolgálhassunk a még kételkedőknek, hogy minden együtt töltött perc összes kínjával és fájdalmával megismételhetetlen, és értékes ajándék szeretteinkkel...

Ám a kiállítás már egyetlen marad, ahogy számunkra Ő is, az örök társ, a gyermekeiért fáradó édesapa, az unokájáért rajongó nagyapa, az áldozatkész testvér, rokon és a hűséges, mindig áldozatkész barát, a földi élet, a természet, a szárnyalni vágyó madarak szerelmese, akit szárnyukra vettek kis barátai, hogy a végtelenbe repítsék, amikor tört szárnyaival ő már hiába vágyott erre...

Az Út – a mi közös utunk itt a földi létben ma véget ért.

A végső, Nagy Találkozás azonban új remény a hiány mondhatatlan fájdalmában...

Győr, 2024-04-19

PABLO NERUDA: *Éjszaka** (81.)

*Enyém voltál. Nyugodj el álmoddal álmaimban.
Aludjon végre minden, szerelem, munka, bánat.
Forog nagy, láthatatlan kerekein az éjjel.
Oly tiszta vagy mellettem, mint álmodó borostyán.*

*Soha már más, szerelmem, nem alszik álmaimmal.
Együtt úszunk mi ketten az idő folyamában.
Soha más senki sem jön velem, mikor sötét van,
csak te örökkön - élő, te örök – hold örök - nap.*

*Kezed már kinyitotta kényes öklét,
lágypuha csillagok hullanak ki belőle,
s szemed, két szürke szárny, magára zárult,
míg én a vízen úszom, mit sodorsz, s mely víz engem:*

*az éj, a szél, a föld tesz, ami a tisztük,
s én már nem is vagyok más talán, csak a te álmod.*

* PABLO NERUDA: Száz szerelmes szonettjeiből, örök kedvenceink egyik legszebbike is maradjon mindig velünk, mint halhatatlan relikviánk

Boldogságmadár

GŐSI FERENC fotója

Megszerettelek

*„Mert kell Valaki, akihez beszélsz,
Mert kell egy Másik, mások ellen,
Ne áltasd Magad, ennyi az egész,
de ez eltéphetetlen.” (Rab Zsuzsa)*

Mielőtt megszerettelek,
már itt éreztelek a közelemben,
pedig azelőtt sohasem láttalak.
Hatalmas csönd volt körülöttem,
hallottam a lélegzetedet,
mint könnyed, légies dallamot;
a szíved ritmusa volt.
Időtlen béke költözött
észrevétlenül a szívembe.
Körbefont, átölelt
valami végtelen nyugalom,
mint egy puha takaró,
vagy elhagyott, finom pulóver,
melyből árad a rég átlényegült Kedves illata ma is,
és átjár itt hagyott, bársony-melege...
Szerelem ez, múlhatatlan, tiszta, éteri.
A szívemben épült palota ajtaja
azóta naponta kitárul, várja, beengedi
a lábujjhegyen érkezőt,
és egy hang halkan kérleli:
csak meg ne szökj...!
– s hogy visszataláljon,
távozáskor mindig kulcsot ad neki.

Hajnali áhítat

Hogy mi a boldogság,
már nem kérdezem.
Régóta elég nekem
a remény, az emlékezet,
és minden velünk születő tavasz.
Elég a pillanat, mi megvillantja
a tűnt álmokat, ha pirkadatkor
– mióta már...! –
beszédes ráncaidra révedek.
Csak nézlek hosszan, szótlanul,
hálával, hogy veled ébredek,
és fáradt alkonyok után is
a virradó hajnalban hiszek.

Szőkevény szavak

Elszöktek
ajkunkról a legszebb szavak;
szeretni úgylis csak csendben
szabad.
Nem kell a szó,
a vallomás, jó ez a meghitt
némaság, mikor a legszebb gondolat
borzongva életre kél!

Ragyog a pillanat... Igen!
Szeretni így szabad: törékeny
hallgatásban összeforrt ajkunk
bársonyában csupán a csend
marad:
szökik a pillanat,
elszöknek ajkunkról is
a legszebb szavak.

Hajnalfényben

(Játék)

Ha akarom,
csillagok égnek homlokodon
hajnalfény borít el fenségesen
ha akarom
táncol az arcodon
minden kimondatlan
félszeg gondolatom
és boldog vagy látom
míg tart ez a pillanatnyi
játék
ez a különös álom
vedd el tiéd ez a
röpke (fény)ajándék
hallgasd
a képtelen csöndparádét
míg megszólít újra
a szerelem!

Csak a mosoly

Olyan közel hajoltál hozzám
azon a régi ősön, egy hosszú,
beszédes délután,
mikor egy fénysugár,
lágyan, szépen
valami különös táncot lejtett
a tó fölött éppen,
és csak nevettünk derűsen a csend dalán,
nem létezett a gond, a baj,
csak a dal, a mosoly simult el
szelídülő ráncainkon.

Szerelem

(Versfordítás Mitat Çibuk: Sevi şiiri)

A hangodat szerettem leginkább,
Mint párás időben a friss kenyeret,
A hozzám mindig baráti és könnyed,
Szerelemre hívó kedvességedet

A kezedet szerettem leginkább,
Mely apró, hús és patyolatfehér,
A milliónyi szépség a világon
Mind kevés, mi kezeddel felér

A szemedet szerettem én leginkább,
Mely hol ártatlan-kék, hol mohazöld,
Nincs alkotás, boldogság és szellem;
Ennél különb csodát nem termett a föld

A mosolyodat szerettem legjobban,
Mely feledtetett minden keserűt,
A remény bontott szirmot a szívemben;
Mosolyod csak békét szült s derűt

A természetedet szerettem mindig,
A buktatókon talpon-maradást,
Anyatigris természeted áldás,
Nem győzhet le már hamis ámítás

Önzetlen szívedet szerettem legjobban,
Óvó anyaságod a gyermekek felett,
Szereteted gyönyörű teljesség,
Magad vagy a Szeretet, mindenekfelett

Sugárzó lényedet szerettem leginkább,
Bátorsággal vallott őszinteségedet,
Általad a dolgok kiteljesedhettek;
Boldogság, hogy téged szerethettelek

*Fordította: Gösi Vali, (Mitat Çibuk, török költő verse:
Sevi şiiri – Dr. Bartha Júlia nyersfordításából)*

Csöndmadár

Rózsaszínű ma a pirkadat.
Fénysávot vet a felhőkbe a csend.
Valami halk zümmögés szólít
– mintha üzenne még valamit –
ez a hely itt az életed;
anyád, szerelmed, gyermeked,
arcod felemeli, hogy sóhajok közt is
az égre nézz, míg átviláglik léteden
újra a fény, és dalolni kezd a táj,
amíg az ismerős vizek fölött
váratlan' felszáll egy fehér madár
a fáradt-szép, hajnali csöndben.

NAZIM HIKMET

Te vagy

(Ismét rólad)

– versfordítás a török irodalomból –

te vagy mindörökké
a kikötő felé haladó hajó nyugalma
te vagy
titkolt szenvedélye a kalandozóknak
te vagy a távozás
– az örök lehetetlen –
szeretek eltűnni mélyen a szemedben
akár egy sejtelmes éjsötét erdőben
ahol a fák között átsüt a fény
szeretek húsodba marni
szenvedéllyel
keresem mi benned elérhetetlen
de sohasem keresem
a reménytelen

Fordította: Gősi Vali – Bartha Júlia nyers-fordításából

Tenyered melegét

A kezedet vágyom
tenyered melegét
kezemre hajló érintésedet
otthon-illatát idézni a múltnak
ledobni lelkünk tépett rongyait
kiteríteni takarónak
szerelmünk féltve őrzött titkait
felbátorodva a póreségen
keresni tiltott fényeket
levetni közös bánatunkat
feledni gyászos sóhajunk
mámoros lélekkel
összehajolva
egymásba olvadó
kéz legyünk

Gyöngéddé érik

– *Vallomás Ronsard-hangulatra* –

Szeretlek, te örökifjú kedves,
mint forduló föld a lét tavaszát
– hűs szerelmének újult magzatát –
ha hó alól már élni ébredesz'.

Őrzöm azt a megfogadó percet,
mely értelmet ad, mint az anyaság,
örökül hagyva, mit az ifjúság
ál-örömkért, olcsón elenged.

Nem hagyom veszni, mi érték, soha!
Sorsom maradj, mely bármily mostoha,
átlényegül, ha őszintén ölelsz.
Gyöngéddé érik a dúlt szenvedély,

mint lankává szelídült meredély;
átörökítem, ha viszonzszeretsz.

Otthonra találni

Néha elképzelem, milyen lesz végül
aranyló búzamezők felett
olyan magasan szállni, hogy meglátom
magunkat a horizont égszínű tükrében.
Talán úgy lesz, mintha soha,
semmi fontos nem történt volna még;
mintha örökké tartana ez az ölelés,
ez a végeérhetetlen szárnyalás,
és egészen mást jelent akkor a szó is;
otthonra találni valaki szívében,
és bátran kimondani:
semmi ok nincs a rettegésre...
...Sohasem vágytam még így a fényre,
jó lenne megtudni végre,
„*Milyen lesz az a visszaröplés**”
a határtalan, ferde labirintuson.

**Pilinszky János verssora*

Végleges

Szemedbe nézek, és magunkat látom:
egyek vagyunk örök ifjúságban.
Múló időt rejtenek a ráncok,
dacolunk a leskődő halállal.

Minden szépség, jószág ami a tiéd,
ékesíti az én kincses szívemet.
Egyek vagyunk, s ha lángunk együtt kiég,
mit számít, ki volt közülünk öregebb?

Maradj csak féltő, ahogyan én vagyok:
magamat adom, érted létezem.
Tudd, hogyha mégis előtted halok,
holtamban is féltve őrzöm szívedet.

Hogy is tennéd, hogy tőlem visszavedd:
szövetségünk örök, döntésünk végleges.

Parafrázis: William Shakespeare – XXII. Szonettjére

a pillanat

szél hangján sóhajtó
szerenád
felsíró dallamok
ősz-arany verssorok
csók-émlék
nyári láz:
vacogó vágy ma
a vén ég alatt
ahol egy kósza csillag
– úgy mint *akkor* –
fényt csókol arcodra
eléd hull
s álmoddal
örökre
továbbszalad

fagyott remény

ha hűvös visszhang marad egyszer
minden szép szavad
ha csírájában elhal benned
a félénk gondolat
ha állni látszik a szótlan est
és a pillanat
könnyű fátyla rezzenetlen
s minden mozdulat
megdermed mi élni rezdül
becéző szavad
sem születik soha több már
elvetél s magad
e néma jeges ürességnek
fagyott foglya vagy
csak állsz hosszan e jégidőben
dermedt rab maradsz
mégis
felém vonszolod majd
végül magadat

Szélvihar jött

„Akkor egy szélroham jött veszekedve
És bevágta az ajtót.”
Emlékszem, korán tavaszodott,
de hűvösek voltak még az esték.
A váratlan zajra bennünk rekedt a szó,
és megállt a levegőben mély sóhajod.
Erőtlen kezed vállamról hirtelen lehullt,
egy leskődő hajszál simult érintésed melegébe,
amit őrzök ma is, mint legszebb tavaszunk
utolsó üzenetét.
És mennydörgés törte meg a végérvényes csendet...
Néztem utánad. Még láttam, ahogy a szél
könnyedén meglebbentette sálad.
„És kemény csöppek estek.
Végleg elbucsuztunk”

Idézett sorok: Karinthy Frigyes: Nihil

Álmodom veled

Újra és újra rád csodálkozom,
ha átszelve az éjsötét eget,
megérkezel, és újra hallhatom
a hangodat, és álmodom veled
egy ringatózó, ősi dallamon

Mint napmeleg, tar jegenyesoron,
találkozásunk új reményt teremt;
árad a fény fáradt arcodon,
míg lebegünk a valóság felett,
fénytörésben, selyemszalagon

És tenyeredhez bújik homlokom,
átkarollak; csöndünk végtelen
e végeérhetetlen hajnalon...
A fénykapun túl árnyék ténfereg,
s én tövis-szúrtan
vért harmatozom

Nem változom
(*álom, közhelyekkel*)

Tudod, én már sohasem változom,
maradok önző, és makacsul
ragaszkodom lelki kincseinkhez,
s hogy együtt nemesedjünk általuk,
reményeinkért végül magamat
áldozom.

Hiszem, hogy miénk marad mégis
minden, mi egykor veszni látszott,
ha ölelve-sírva temettünk is
gyermeket – vele jövőt,
reményt,
boldogságot.

Hiszem, hogy elkísér majd végül
sok fontos emlék, ha fázós nappalokra
nem jönnek vissza soha már a lázas,
nyári esték, és örökre búcsút vesznek
az őszi égen húzó,
mélykék füsti fecskék.

Ráhajolva az álmodó földre,
együtt olvadunk a mindenségbe,
így tűnünk el időtlen messzeségbe,
de mindenütt leszünk;
végeérhetetlen
szerelmet hirdetünk.

Követlek öntudatlanul

„Napokra elfeledtelek,
döbbentem rá egy este,”
lehet, hogy már halott vagy,
vágyaim kihúlt teste.

Az is lehet, hogy jobb ez így,
talán már sohasem látlak,
élek nélküled –, mégis veled:
te álomkép, én titkos társad.

Végül talán majd elfeledsz
örökre te is engem,
nem érdekel, hogy létezem,
vagy kinő a fű felettem.

„Napokra elfeledtelek,”
azt hittem, mindennek vége,
amíg egy éjjel elhozott
valami furcsa képzet.

Követlek öntudatlanul
azóta álmomban, s ébren,
mint anya óvja gyermekét;
vigyázlak nappal, éjjel.

*(Pilinszky János verssoraira: Miféle földalatti
harc)*

Hóesésben

Mi mást tehetnék e fénytelen éjben?
Elfogadlak már örök társamul.
Kapaszkodom beléd,
megyünk a hóesésben,
eltűnni tanulunk e néma ébrenlétben.
Már helyetted simítja arcomat a szél
s az úton gúnyosan plántálja belénk,
hogy lassú kísértés,
hamis látomás és színlelt akarás
minden újabb vágy.

Te maradsz nekem,
s e valótlan, furcsa lét...
Talán csak képzelet a közös csillag is...
Talán csak álom,
hogy átdereng a fény az erdők fáin,
de addig még
hús válladra dőlve álmodom,
míg leereszkedem hozzád
a hófödte dombokon.

Tűzliliomok égtek

Emlékszel?

Tűzliliomok égtek a kertben
kezédért nyúltam lassan
a beszédes csendben
meglapult egy maroknyi vallomás
félszeg gondolat
feleslegessé váltak akkor a szavak
csak egyetlen halk mozdulat volt
ami fontos maradt a szótlán estből;
egymásba font kezünk kerekre forrt
majd lomhán elnyúló árnyéka
ami hosszan mozdulatlan'
megbújt a hintaszék alatt
aztán jött az a különös pillanat
a holdfényben megláttam újra
lángoló arcodat
szemed tükrén a fény hirtelen
cikázva átszaladt;
tűzliliomok égtek a kertben
a csillagok alatt.

A szerelem margójára

Felvértezve a szerelemmel
ki árthat, ki bánthat, Kedves?
Van-e, ki elveheti tőlünk e kincset?
Ne félj, senki, még a halál sem!

A sors

furcsa adomány
mint pattogzó zománc
kopott edény falán
őrzi a régi ízeket míg apró
részekre foszlik a múlt
s ahogy bomlik az életfonál
nyomán észrevétlenül oson
tovatúnik az öröm
marad a romlás
a gyász és pusztulás
s végül hívatlanul
melléd surran
a halál

Őszülő

(szabálytalan őszi canzone)

Vágyaim a nyár dalára ringnak,
de minden szólam halott áldozat;
itt az ősz jár, rőt levelek hullnak,
még hallom sírni a hullámokat...

Mélázva e sárgult elmúláson,
hálás szívvel mind megköszönöm,
ami tűnő álom és valóság,
de álmaimat még újraszövöm.

Képzeletben új nyarat teremtek,
homoktengert, arany partokat...
Itt az ősz jár, rőt levelek hullnak,
hallom sírni a hullámokat.

Szeretnélek

Szeretnélek kibontani
bánatod páncéljából, végre,
hozzád hajolva lelkedhez érni,
tavaszt ígézni a fagyos télre!

Szeretnék e rejtelmes csendből
életzenével kitörni újra:
ereidnek suttogó neszére
ébredni, lágyan összesimulva.

Szeretném, ha ütemre járna,
egy ritmust dobolna fáradt szívünk,
ahogy a régi éjen, amikor először
egymás szemébe néztünk!

Fázom

Szelíden kopogtat ajtónkon a csönd
– mindhiába. Bezártam magunkat
valami végérvényes, zajos magányba.
Nincs menekvés ebből az üvöltő némaságból!
Se ki, se be nem engedi – kirekeszti,
elriasztja – a szelíd érkezőt ez a megvadult
lárma, esély sincs szíves fogadtatásra.
Lassan öl, cseppenként szívja erőnket
kettőnk összezártan is magányos gyászolása.
Csak nézzük egymást szótlantul,
de nincs remény, hogy áttörünk
ezen a végeláthatatlan elhagyatottságon
valahára.
Nem akarom ezt a velünk élő, átható csöndet!
Tessék, itt a takaróm, vagy teríts vállunkra
meleg kabátot, enyhítsük valahogy
ezt a reménytelen, dermesztő árvaságot!
Szoríts magadhoz,
fázom!

Gyönyörű terhünk
(*férjemhez, fiunk emlékére*)

Barlang mélyén,
megkövült kincsek ős-titkáról
suttog úgy a múlt,
ahogy bánat-mély
sötét szemed óvó leple,
szempillád alól
valami különös némaságban rejlő,
mély titok lopózik
„azóta” felém hangtalanul,
míg végre egy fukar könnycsepp
csiszolatlan, apró gyémántként
lassan a tenyerembe hull,
elárulva rút kétkedésem,
s szinte vakít a szégyen,
amiért ebben a furcsa állandóságban
kétkedve kutatom
megkövesült,
rejtett fájdalmadat,
amely – már tudom –
végérvényesen
a kettőnk gyönyörű terhe,
bús titka marad...
Elengedtük.
Elment örökre
a végtelenbe
a fiam,
a fiad...

Mégis

és mégis
ma is
eltölt a büszkeség és hála
micsoda összhang volt a szavakban
mikor könnyedén kértél
maradjak nálad egy éjszakára
akkor még
meghittség simult
a Pillanatba
kék volt a csend
hangod
hasonlított a tavaszra
és a kora-nyár illatára

a színek azóta fakóbbá váltak
néha átsírom értünk az éjszakákat
és mégis
ma is
– de micsoda különbség! –
eltölt a büszkeség és hála,
hiába, hogy a régi nyárból mára
zajossá lényegült csend
elűzni próbálja az itt maradt
álmot, vágyat,
és hiába szól a szemünk néha metszőn,
hogy nincs bocsánat,
ez mégsem a titkolt, keserű

búsongás,
nem a reménytelen
csalódás és bánat,
bár a fények egyszer
tudom, kihunynak utánad...

Mégis,
ma is, eltölt a büszkeség hála,
de ez már a jégmadár erőtlén,
dermedt akarása.

Hála (változatok)

1.

Megszoktalak

Megszoktam már,
hogy arra ébredek,
a szokott illatok, ízek és a tavaszi napmeleg,
mind ugyanolyanok, akár az elsők,
melyeket átéltem veled.

Már nem emlékszem,
hogy valaha vártalak,
mert itt vagy kezdetektől, s mint éjszakákra
a biztos hajnalok, valami állandósult
bizonyosságot hoz a virradat, ki tudja, mióta,

és magasztossá szépült
fájdalmunk is lassan
eggyé vált velünk az Úton, ahol földig hajolok
az éveink – a létünk – előtt, hálát adok
érted - magunkért – az égnek,
mielőtt elhalnak végleg a megszokott,
nesztelen
léptek.

2.

A Fönség előtt

Magasztossá szépül
a táj a délutánban,
földig hajol a nap a tó fölött,
s a tükröződő hullámok ölében
megbújik egy leheletnyi béke,
a kék csöndön hosszan átragyog,
s én hálát adok létünkért az égnek,
meghajolva e fönség előtt.

akkor is

emlékszem
akkor is tavasz volt
és azt hittük örökké tart a kikelet
mikor először a kezem után nyúltál
végigsimítottad ujjaim
és hosszúra nyúlt árnyékunkon
halkan dalolt a csend
hallom ma is ahogy egy tücsök
boldogan cirpelni kezd
de korántsem hasonlít ez a mostani est
sem ez a furcsa kikelet ahhoz a régihez
a fagyos földre döngölt végtelen télből
néhány remegő hóvirág félénken kimered
zajossá lett a csend
és én féltelek
alig hallom a szívverésedet

Pillangóhatás

csöndünkre mára ráterült a világ súlyos,
süvítő némasága. Az emlék visszaűz a régmúlt világba,
amikor beszédes volt még szelíd tekinteted,
de meghitt hallgatásaink helyett ma
óriásira nőtt lepkék táncolnak
a fejünk felett – hatalmasak,
akár a kék hegyek – és én féltelek,
mert e zajos némaságban
nem hallani a szívverésedet!
A világ hatalmasra tárult, köröttünk
csendek üvöltenek, és viharos,
orkán erejű, vad szelek hajtják
a tébolyult, megvadult
lepkékként verdeső, hajdan szelíd
szélkerekeket.
Mondd, Uram, mit tehetek,
hogyan elviseljem e rémületet?

*A Pillangó-hatásról gondolkodva – Dalí képe előtt. (The Butterfly Effect),
„Ha egy pillangó megrebbenti a szárnyát Pekingben, az
akár tornádót is gerjeszthet Amerikában.”*

Szelíd elmúlásban

Lángra lobbanni
szelíd elmúlásban,
égni észrevétlen'
pattogó parázsban,
megperzselődni még
hamvadó vágyban,
egymásba olvadni
ezüst félhomályban,
egyazon dallamú,
halk szívdobbanásban
megsemmisülve
elszenderülni,
aranyló avarban
álomba merülni,
tavasz-éledéssel
újra felébredni,
élni, élni, élni!

Valószerűtlen

már hiába várom
azt a magasztos pillanatot
amikor újra bekopogtathatok
és te kendőzetlen örömmel nyitsz ajtót
a sápadt fényben felragyog
valószerűtlenül szép mosolyod
és olyan félreérthetetlenül őszintén
dermed arcodra a csodálkozás
az a boldog gyermeki ámulat
mintha egy kartonból kivágott
marionett-játékosként
lépnél pódiumra aki feltárja végre
titkolt valóságát
már hiába várom
azt a magasztos pillanatot
amikor újra bekopogtathatok
az ajtó végérvényesen zárva

Megfáradt tegnapok

Lehajlunk bukó napokkal
megfáradt csöndek mögé,
mint parti fák görnyednek némán
gyors sodrású folyó fölé.

Halkulón hullámozó szívvel
nyeljük a fuldokló hangot,
az időbe simulunk végül;
rozsdálló vízparti lombok.

Gigászi torkolatok hívnak,
s mi forogva, mint az örvény,
elmúló árva tegnapokként
elvegyülünk a csobogással.

Illatod magamba zárom

Ereimben hűvös a vágy,
árnyak lesnek a szív körül,
hangodat álom szövi át,
az emlék lopva menekül.

Hallgat a mélyben a folyó,
hangtalan halrajok húznak,
csönd alatt zubog a tűnt szó,
félájult dallamok úsznak.

Recsegő dal hoz el néhanap,
máskor holdezüst ábránd,
vágyálmaimnak rabja vagy,
világok mélyén vársz rám.

Tűnő fénymosoly szelídít;
csendeken nyíló álom,
a hajnal árnyékként menekít,
illatod magamba zárom.

a csönd tükrében

árván

csönd alatt zubog a szó
rohanó víz a mélyben
néma halrajok úsznak
alélt mosoly az emléken

árnyak rezegnek a hiányon
szívemen szomjas ábránd
a köveken sápadt fények
örömtelen minden ünnep

a parton vacogó nyárfák
álmok és vágyak a sárban
hangod elérhetetlen távol
a túlparton árva sirályok

*

a túlparton árva sirályok
hangod elérhetetlen távol
álmok és vágyak a sárban
vacogó nyárfák a parton

örömtelen minden ünnep
a köveken sápadt fények
szívemen szomjas ábránd
árnyak rezegnek a hiányon

alélt mosoly az emléken
néma halrajok úsznak
rohanó víz a mélyben
csönd alatt zubog a szó

Rejtőző

Hányszor érezted: nincs tovább,
eltemet ez a vad világ!
A csend-vajúdta halk remény
felvillant mindig: van esély,
és valóság lesz a végtelen,
ahol semmi sem reménytelen;
könnyörülve a dúlt életen eléri
gyengülő kezed
valami égi hatalom,
s úrrá lesz végleg a vadakon:
felemel, oltalmaz,
elrejt tenyerében.

A búcsú elé

Legyen ma ünnep,
sírni is szabad,
törje meg csöndünket
az utolsó,
közös akarat!
Szeress még nagyon,
mielőtt magamat adom
a végtelen ölének:
emelj föl, szoríts,
egyedül nem bírom
tartani magam,
erőtlen törpeként
nem törhetem át
a csönd- kovácsolta,
óriás falakat.
Ha elválnak útjaink
úgyis leomlanak.

Csillagtánc

Meglásd, végül legyőzzük mégis
mindazt, ami régóta rombol.
Mindent, ami szívünket tépi,
jó messzire űzünk magunktól.
Virágzó fák – állunk a fényben,
összehajolva, csendben várunk,
amíg a sok-sok szenvedésben
kegyelmet hajt minden águnk.
Együtt nem félünk már az éjben,
minden csillag nekünk világol,
egyik majd egyre fényesebben
ragyog, és táncot jár egy ágon.

Szerelmi álmok*

Ha valaha még újra visszatérnek
a holtig vágyott, szép szerelmi álmok,
ha meglelem is: csak versekben, dalban,
s ez álomban már végleg maradok.

A zene az, a vers dallama nékem,
mi szeretni holtamból is visszahoz:
szeretlek, bár néha kínnal égetsz,
félek, a lidérces álom eloroz.

Sorsomnak örökké része vagy már!
S ha fáradtan majd halni vágyom én,
s szerelmemért csak koldus-érdem jár,

ringasson dal, vers, tűnt szenvedély!
Öleljen lágyan, halkan a zene;
e ritmus legyen szerelmünk teteme.

** Liszt Ferenc, Szerelmi álmok (Asszociáció)*

túlélés

ez is egy átlagos nap csupán
nyárvégi gyakorlat a túlélésre
mikor a kiüresedett
immunhiányos délutánon
átvillan még a Nap
és egy régi nyár emléke
elsimítja a gyűrt gondokat
mint tengeri alga arcunk ráncait
és a halvány napsugár egy félszeg
mosolyt is engedélyez talán
a táj borongós
mélabús homlokán

fénytörés

ajándék ez az aranyló verőfény
amit ráadásként itt hagyott az ősz még
az elmúlás-illatú mindszent haván
október harmincadikán délután
– sok lesz a napsütés ma már sehol sem
várható felhőátvonulás – üzeni a tévéből
derűs hangon a műsorvezető
és mosolyán a mesterséges megvilágítás
ellenére most hangsúlytalan a rutin
póztalan arcán kétszer is megtörik
a kintről beszökő természetes fénysugár;
arcához érve és a kilépéskor újra
akár az egyszerű prizma oldalán

Nem foghat rajtad

Ha véget ér majd a földi lét
ha napod, órád sem marad
a pillanat is elvetél
emlék leszél csak
tűnt kacat
(hát ezért ne gyűjts unt tárgyakat
porrá válsz velük a föld alatt)
Végül már senki sem sirat
csak közhelyeket mondanak:
megboldogult... fölötté gaz...
a neve kódolt számadat...
Ha valamit mégis gyűjtenél
csak néhány kincses gondolat
legyen az; bölcs és igaz
mit szertehordhat majd a szél
s a világ fátyol-homlokán
ki égre néz ott megtalál
nem foghat rajtad a halál

Akár a fák

voltaképpen
mindegy
hogy Isten miért és hogyan
teremtette a fákat
a lényeg hogy tanuljunk tőlük
fölfelé élni és olyan erősen
tartani magunk a célig
ahogy a fák állnak;
egyenes derékkal
pőréen
szemlesütve úgy is
ha az őszi vihara
röhögve szaggatta le
vacogó ágaikról
az elsárgult
utolsó ruhákat

Talán

Talán egy színes festmény a lét csupán,
Talán nagy, vidám ház e világ, és végtelen falán
Talán a fák, az ég is csak képek...
Talán a porszem földi lények
– köztük az emberek – angyalok ma már,
s Isten épp' rólunk mesél.

Talán való az álom, hogy nincs halál...
Talán a sötétből hajnalpír fakad...
Talán halott szerelmek élednek újra...
Talán az angyalok szemében, aranyló reszketéssel
megcsillan most a Nap...
s nyár csókol, szél dalol tavaszt.

Talán még visszatér a tűnt varázs...
Talán fény-ébredésre kék hajnal fakad...
Talán éled halott szerelmünk újra...
Talán bús szemedben megcsillan még a Nap,
s fényével visszatér a nyári láz,
napfény-tűz ébreszt, fénycsók varázs.

Talán a fagyos, hófehér táj is álom...
Talán csak tisztul álmában a világ,
Talán gyertyaláng kelti föl, kinek e lét örök
álom,
Talán harmatot csókol a hajnal a halott fákon.
Gyere, aludjunk, kedves, talán való az álmom,
s mire ébredsz, szerelmem, álmodat valóra
váltom!

mint a fák

még nekitámaszkodunk a vén időnek
imát áldozunk a naplementének
nem vádolunk csak csendben áldunk
magunkra húzzuk őszi álmunk
míg végleg kidőlünk
mint a fák

Gősi Ferenc – Utolsó lélegzettel c. fotójához

Kékre fagyott álmok

Egymás mellé hullt szavak
röhögnek vissza rám.
Egyenes mentén tántorgó mondatok
próbálják kordában tartani
menekülő gondolataim kilengéseit.

Rideg percek futnak előlem
vívódó elmém torzszülöttjeivel,
a semmibe hurcolják kékre fagyott
álmaimat, és vajúdó, tetszhalott
gondolatokkal magamra hagynak.

Kék csend

Dereng a nyár,
s hogy itt maradtam árván,
halkabban jár a fény az ablakon,
hűséggel vár, hogy lágyan betakarjon,
ha lelkem hűvösétől fázom már nagyon.

Vár, hogy ringatásra
nyíljon alkalom,
azúr fénysugárban – lélekrezdülés –
vigasztalni vágyó, hozzám bújó csendben
öleljen az emlék, a boldog, nyári kék.

Ezüst alkonyon

A horizont
halvány, gyűrött fénykép,
az ég azúrja és a tenger fakó-kék,
s ha az alkonyattal hozzánk hajol
egy-egy sárguló, sápadt emlék,
a konduló lélekharangtól riadva,
rémülten iszkol el.

Aranyló kertünk
bokrai árván,
lombjukat veszelve maradtak itt,
vénült fáinkon halkabban cserreg
a rekedt rigó, ezüst-kék nyarunk
már csendben álmodó.

S ahogy búcsúzik
lassan a nap,
megint a némaság, halottaink
vértelen mosolya az,
ami körbefon,
és álmunkban velünk marad.

Hamvaiból éled

Már fény töri át szobám ablakát,
minden hajnalt megszépít, megáld.
Pirkadatkor végre felderül
bánat-szürke álomból a csönd.

Otthonom sem puszta ház csupán,
tűnik a sok, sötét látomás.
Közel hajol hozzám a végtelen,
könnyeimen fényemlék terem.

Az égen szürke felhők foszlanak
– fényes szárnyú főnixmadarak –
feltámadnak halott hamvakon,
tűzhalálból, arany lángolással

Mintha a fény

– *Mirának* –

mintha a szerelem
mintha a féktelen
boldogság beteljesül
ebben a mélységben
csak a csend
csak az ámulat
csak a béke él
a szívekben
mintha csak suttogó
áradó halk imák
mintha csak áhítat
mintha idilli volna az
örökig tartó világ
mint mikor ébredsz'
bennünk ott legbelül
valami vágy
mintha mély hódolat
mint mikor kiragyog
a felhők mögül a Nap
mintha a csillagok
arany lampionok...
mintha csak leplezett
titkos találkozás
sejtelmes
holdvilág alatt

mintha a szeretet
mintha a szenvedély
hamvadó fényvirág
kihunyó rőzseláng...
de mégis hívni még
inni a fényt tovább
élni csak
fölfelé
akár a fák

Leskódó

Leült közénk a némaság
néztük a tengert órákon át
hallgattunk hosszan
amíg a víz fölött
fátyol-fénnyel ránk köszönt
az ébredő nap
a lehajló ég alatt
időtlenységbe költözött
velünk a csönd
a fodrozó víz fölött
eltévedt dallamot
sodort felénk a szél
megtört a csendvarázs
fölöttünk lángolás
vakító hajnalfény derült
félszegen dalra kelt szívünk
boldogan táncra kelt
velünk a régi nyár;
súlytalan álmodás
különös szárnyalás
a parti homokon
szerelmes-fiatalon
táncolt velünk a fény...
körben a víz fölött
szikrázó nap mögött
titokban elbújt
majd megszökött
a leskódó csönd...

Nyári álom

látni a tengert
csak egyszer még
várni a parton a napkeltét
talpam alatt a víz selymét
érezni hosszan mint akkor rég
mikor a végtelen hajnali ég
lábam elé hajolt szelíden
fényhíd ívelt át a vízen
míg néztem hosszan
a víz tükrébe
hol pajkos tarajos hullámok
sellőkkel jártak
fénytáncot

Ébredés

Csak élünk régóta
a félholt mában,
végtelen hosszú,
elmélyült hallgatásban,
de néha, mintha a sejtelmes,
zajtalan éjben
lassan élednének a fények
a csönd fodraiban,
s valahol körben,
árnyas est-ölelésben
élni kezd újra a táj,
moccan a vágy egy ágon,
rüggy fakad; ághegyen ringó,
ébredő álom.

Tavaszi pillanat

Rigópár ült ma a parkban,
boldogan trilláztak a fán.
Napsugár táncolt a tavaszban
egy szirmát bontó ibolyán.

Csak álltunk a pillanatban,
s – ahogy a földre az ég –
rám hajolt kedvesem karja,
és néztük a rigókat még...

Emberlét

Azt hittem, hogy mindig kék a tenger,
ha pirkadatkor ráolvad az ég,
hogy egyesülnek hajnal-ébredéssel,
és megszületik nászukból a fény.

Megismertem haragját a víznek:
hulláma ha vad, tarajos-sötét,
ultramarin-kékre vált viharban
a halált hörgő, vén tengerfenék.

Hiszem mégis: egyszer minden ember
– mint homoktenger, arany partokon –
kincseit majd szétteríti végül,
ha meghajol az égi színpadon.

Tisztább öröm nincs is a világon:
az emberlét a legszebb hatalom.

Asszociáció - Ellen Niit: Azt hittem

Ez már másik létezés

Égi ösvény vár fölöttünk,
csillagokhoz ér a táj,
arra tartunk kézen-fogva,
ahol együtt égnek el
– a szürke alkonyt ha bejárták –,
mind, a hamis földi játszmák,
az álnokság és rettegés,
s én kivilágos-virradattól
termékeny, szép csendben várom,
amíg a fény felderül
a szétolvadó jégidőből,
s mellettem majd ott lebegsz,
hol a lángos naplemente
belevész a sűrű csendbe –
ez már másik létezés;
alant türkiz, fönt tengerkék
fényárban a föld és ég,
a japánbirs skarlátszínben
élni hív és hinni még,
hogy a lassan szétfolyó időben
a szerelem pompás lángja
újból ég, óda szól a fenségekben,
újraéled versben – rímben,
s e tavaszi révületben,
fényözönben imbolyogva
csillagok közt táncolunk.

végül

csak megrándult
és elszakadt a földtől
felszállt a magasba
utolérhetetlen
a házak eltűntek
észrevétlenül
és lent a táj
térképnek öltözött

mégis a fényre esküszöm

– tanka-hangulatban –

ahogy a virág
én a fényre esküszöm
ahogy a hajnal
az első napsugárral
halkan rám köszön

ahogy az égen
az első csillag kigyúl
ahogy a holdfény
a csillagok csodáját
óvja ha bealkonyul

Ősz

(fordítás a török irodalomból)

Jöjj, kedves, nyúlj el mellettem itt a fűben,
Egyik oldalon a kert vigyáz, másikon a patak vizét
Terele felénk az ősz rubintos színben,
És belemerít minket boldog képzeletünkbe.

AHMET HAŞIM

Sonbahar (Ősz)

Bir taraf bahce, bir tarafta dere
Gel uzan sevgilim benimle yere
Suyu yakuta döndüren bu hazan
Bizi gark eyliyor düşüncelere.

*Ahmet Haşim, török költő verse (1884-1933),
Klein Magda (1950-2016) nyersfordításából
fordította.: Gősi Vali*

Az utolsó tangó

Recsegő gramofon szól, s az éjen
füst, zene, izzadság örvénylik át,
elcsattan néha egy csók valahol,
szelíden vegyül a fénnel a vágy.
Hosszan kortyolva az éj aranyát,
egymáshoz simul egy szerelmes pár,
míg légies táncban ring a pulton
egy üres üveg s két viszkis-pohár...

...Ziháló mellkasban ritmus remeg,
ritkul a szívdobbanás,
megriadt csend csitul, néha fáj, néha szúr,
mi ez a lárma... mi ez a furcsa mellékzörej?
Szólít egy hang...– már nem idegen;
andante...! lépésben...?
Megkéstél... – inted le,
hív még e különös élet-zene; divertimento...!
Élsz még... – bravó!
Legalább utolszor hallgass bele
suhánó léted nesztelen' tűnő perceibe!

... Bent szól még – bár gyengébb –
a meg-megrezzenő, halkuló lélek-zene
szív-hangszerelte lágy üteme.
Néha már csendre int – largó! – lassíts!
– de amíg dobban a szív, addig csak lépdelj,
táncolj, légy vidám és boldog, akkor is,

ha ez az utolsó, félholt tangó!
Járd hát – allegró! Szorosan öleld még át
életed utolsó, nagy táncosát,
simuljon el veled léted andalgó,
utolsó perceiben, amíg a Mester majd
végsőt int, és megint egész a földig hajol,
s a közönség felállva tapsol és tombol!
... – és csend... largó...
fölötted már rekviem szól.

Dallamokban látlak

– Dalszöveg fordítás – (*Music To My Eyes* - from
„A Star Is Born” soundtrack – a Csillag
születik c. film betétdala)

Sokáig kerestelek, míg a hangodra találtam.
Már dallamokban látlak.
Azt akarom, hogy énekelj,
add át a ritmust, amit érzel!

Szeretném megtanulni a dalaidat.
Szeretném zenével betölteni az ürességet.
Eljátszani a legszebbet, azt a dalt,
amelyikről te is érzed, hogy a szíved dallama.

Hagyd, hogy szerelemzenéd az enyém legyen!
Daloljunk együtt, harmóniában!
Hagyd, hogy a dallamok hozzám szálljanak,
És a zene szárnyán
Vigyél a paradicsomba!
Szeretem a zenédet, Édes,
Dallamokban látlak.

A hangod – akár egy gyönyörű látomás.
Meghallottam, és közben láttalak.
Értettem a dalok üzenetét, és tudtam,
hogy mind nekem szól, és a horizonton táncoltam veled.

Szeretnék napkeltét énekelni,
Lennék a hajnal, ami fényével ébreszt,
Szeretnék a gitárod húrja lenni,
Hogy megérints és bőrömdön játszd el érzéseidet.

Hagyd, hogy szerelemzenéd az enyém legyen!
Daloljunk együtt, harmóniában!
Hagyd, hogy a dallamok hozzám szálljanak!
A zene szárnyán
Vigyél a paradicsomba!
Szeretem a zenédet, Édes,
Dallamokban látlak.

A hűség dala

– *Szerelemkeringő* –

Majd álmaidban visszatérek néha,
mint édes emlék, múlthozó varázs...
Az ajtó nyitva áll, te vársz rám,
s én ég-selyemben suhanok feléd.

Besüt a hold, ezüst csillagéjben
táncra nyújtom újra két kezem,
a régi, kedves dallal üdvözölsz majd,
álmélkodva érkezésem.

Átölelve tart'sz e fényes éjen,
lélegzetünk egy ütemre kél,
pirkadatkor búcsúcsókot rejtetek
egy bársony ránc mögé az arcodon.

Meglelsz minden hajnalébredésben,
mosolyodban ott rejtőzködöm,
visszatükröződöm szemed fényén,
– hűséged e dallal köszönöm.

Borostyán-létünk

Örökzöld cserjeként
árnyékban élünk,
földön kúszva is kapaszkodunk,
mint a borostyán; napfény nélkül,
árnyéklevélként létezünk.
Hiába a csábos, játszi fények,
fák koronája hogy védelmet ad,
sziklára kaptatunk, falra mászunk,
filagóriás kert leszünk,
szív alakú levelek alatt
nektár-dús termést érlelünk,
mint Zala gyöngye a borvidéken,
végül árnyékban létezünk, romokra dőlve,
fatörzsek szárán madarak étkei leszünk.

végül talán...

végül
majd egyedül élek
– vagy te élsz nélkülem
egykor talán –
széthulló időben foszlik a nyár
oson a perc a nap
egyik a másik után
minden emlék rég messze jár
a kék madarat azon a fán
csak megsárgult fénykép őrzi
talán
egy hófehér téli éjszakán
szobánknak gyér fényben derengő
magányos ablakán
kinyílik még a jégvirág
elcsitul lassan a zajos világ
hűvösen ölel a takaró
odakint csendben szitál a hó
imát mondunk majd halkan
a csendességben emlék kiált
könnyezve búcsúzik
egy fenyőfaág
sírátja utolsó karácsonyát

de ma még
ezen a szép velünk ébredő
tavaszon
szívemből azért imádkozom
hogy kinyíljon nekünk minden virág
legalább ezen a velünk ébredő
hűséges teraszon
ahol fölöttünk kigyúl' a Csillagom
amelyik esténként először
nekünk köszön

Kék madár

*„A Kék madarat nem kell távoli országokban keresni,
mert a Kék madár maga a boldogság,
és kalitkája; az emberi szív.”
(Maurice Maeterlinck)*

alig lélegeztük be könnyedén
a tavasz illatát
fölöttünk már ott köröz a nyár
az öröklétet hirdető
gyönyörű kék madár
reggel derűs mosollyal ébreszt
a tűzvirág-szirmokat szóró
áldott nyári nap
fényével megcsinálva
a gyorsan elhulló pipacsokat
hogy irgalomból nyert létükért
vigasztalódjanak
s már hamvas gyümölcsök
búznak az ágakon
illatár csábít szorgos méheket
feláldozzák az őszi fák édes terhüket
– ahogy gyermekeiket
az elengedő anyák –
és a hó alatt érlelődő
sovány magvakat élni hívja
újra a tavasz

Szoríts magadhoz
(*átirat*)

Szelíden kopogtat ajtónkon a csönd,
mindhiába.

Lassan öl kettőnk összezártan is
magányos gyásza, de nincs gyógyír
a végérvényes árvaságra.

Nincs menekvés!

Bezártam magunkat
valami zajos magányosságba.

Szoríts magadhoz,
fázom!

Titkon búcsúzunk

(Evokáció, Szergej Jeszenyin: Bokraink közt)

„Bokraink közt már az ősz barangol”,
harmatkönnyet sírnak mind a fák,
halk neszekkel eloson szeptember,
hátrahagyva minden aranyát.

Homlokunkon új barázdák nyílnak,
mélyükön a bánat elsimul,
írishártyán a tompuló fények
szelídülnek, létünk alkonyul.

Esténné, a szürke fellegekkel
elmélázva, titkon búcsúzunk;
ébredünk-e újra napmelegre,
vagy az örök télbe indulunk?

Halántékunk őszi dér-színébe
az éjek tűnő vágyat rejtenek:
foszló álmok, mézillatú esték,
elfáradtam, Isten veletek!

Nélküled

hallgatás lopózott közénk
zongorafutam rezzent át a csenden
ólomlábakon állt velünk a perc
fáztam
– könnyű cipőm szétfoslott azóta –
emlékszem kioldott sálam ismét
nyakamra tekertem
hogyan reszkető testem helyetted
vele ölelkezhessen
a búcsúdal
azóta zokog bennem
koldus-lélekkel hallgatom
és közben megfagyok
nélküled

Talán még itt talál

Talán még itt talál a nyár
s pár kósza dallamot kínál a perc
talán vele a Nap heve is visszatér
ha utoljára forr is fel a vér
és táncot jár a pillanat a szívünk ritmusán
és csillagpor hull ránk talán
mint augusztus haván
a lábunk elé lezuhanó csillagok nyomán
és rezzenetlen némaságban
állunk tétován
megtorpan a csend velünk
megáll az idő
perzsel a száj hamvad a szó
és Ámor nyílán
kékezüstben megcsillan
majd elpihen a vágy.

Széthullt szirmok

*Ajtómnál álltál. Nem engedtelek be. **
A lépcsőre ültél, s az éjszakába
beleborzongott a hiú remény,
tűnt szerelmünk hűvös némasága.
Fáztam, pedig pattogott a tűz a kályhában.
Az ablakból távolba meredő homályos
szemedet láttam, és a cikázó fényt
fakó arcod körül.
Csillagok fénye járt búcsútáncot
könnyeid nyomában, és a bíbor virág
a földre hullt remegő kezedből.
Az ajtón túl dermedten álltam,
már hiába nyúltam érte. Széthullt
szirmokat vitt a szél utánad...
*Mikor nem látsz, felsírok érted. **

**Faludy György: Szerelmes vers*

[Hamvadón]

Mit ígérhetnék neked,
mit adhatnék,
ha kihunyó fényemet
úgyis elborítja majd
a gyilkos vég?

A sötét rettenetben
hiába emelem az
ég felé tekintetem,
nem titkolhatom
félelmemet, hogy tiszta
szívvel itt élni már
nem lehet!
Végül forró tűz éget,
porrá és hamuvá leszek
– magunkért, érted –
és hamvadó fényvirág
fakad a szívem fölött,
neked.

akkor is tavasz

emlékszem
akkor is tavasz volt
azt hittük örökké tart a kikelet
csak bámult a kíváncsi Hold
én szégyenlősen néztelek
a kezem után nyúltál
végigsimítottad ujjaim
hosszúra nyúlt árnyékunkon
halkan dalolt a csend
hallom ma is ahogy egy tücsök
boldogan cirpelni kezd
de korántsem hasonlít ez a mostani est
sem ez a furcsa kikelet ahhoz a régihez
a hóvirág a fagyos földbe döngölt
végtelen télből mint egy jégvirág kimered
zajossá lett a csend és alig hallom a szívverésedet

Kék csillagok

Éveket hagytam eltűnni a felejtés ködében
fagyos éjszakákon és hajnalokon átvacogó szerelmeket
amelyek kevésnek bizonyultak álmaimhoz
és gyáván elosontak az alkonyok lázadás nélküli
csendjében
elsíratva a meg sem született vágyakat
...emlékszem a szívemet felhasító szilánkos némaságra
az arcomat tövisként felszántó
kék könnyeken elvetélt hallgatásra
mikor hirtelen kizuhantak a mindenség méhéből
a törékeny csillagok
születésükkel túléltem a véres korbácsütések
testemre fagyott stigmáit amelyek csókjaid nyomán
engedtek fel egy hajnalon
egy másféle csendben
és azóta minden tavaszon
fényvirág nyit nekünk az égi ormokon

Már nem álmodom

Ha biztatnál, ha bátorítanál,
mert néha nagyon félek,
ha éreznéd, hogy rettenet
nélküled az élet...
Hiába sírok érted,
a könnyek egyre mélyebb űrt vájnak
a létezés keservén.

Mégis,
mintha egy kórus dalolna néha valahol
– angyalok talán –, vagy a kék madár,
s valaki imát mormol halkán velem:
Istenem, segíts, a fájdalomban
ne vesszek el!

Már nem álmodom,
az álom messze elkerül,
talán, mert valahol,
láthatatlanul,
ott van a legszebb biztató;
valaki felrajzolta az égre.

Hiába nyúlok érte,
egy felhő takarja éppen,
de fülemben hallik a gyönyörű ének:
örökké élhetsz,
csak el ne veszítsd magad!
Ne félj! Árva nem marad,
aki szeretni képes!

Beleégünk

Ahogy eltűnt a nap a bársony égen,
a szemedet idéztem vissza éppen,
kerestem fénytöréseit,
és a jó csönd lassan visszavitt
abba a régmúlt, színes világba,
mikor még boldogan mosolygott
rám a sárga –, a nárcisz bájos,
szégyenlős virága, és a lilium
büszkén, hófehéren hajladozott
a könnyű szélben, és kék volt az ég,
azúr a tenger, és fénylett a nap
már korán reggel, az utca megtelt
emberekkel, (akkor még mind fölfelé
néztek, mosolyogtak és sohasem
féltek), hiába jött el a borús este,
mindegyikük boldogan leste,
ahogy kigyúl, izzik a csillagok teste,
és belefesti az éjszakába – szórja némán,
szerte a világba – narancs és zöld
színeit, szívünkre vörös fényt terít,
alája bújunk, és reggelig lelkünk
a színekkel megtelik, és kék lesz
minden, zöld és sárga,
és beleégünk az örök világba.

Szeretni jöttünk

Szeretni jöttünk,
vigyázó szívvel,
Élni hívott a Pillanat;
teremtő csendben
újjászületni,
ünnepelni
az ég alatt.

„Szoktatom szívemet a csendhez”

„A pillanatok zörögve elvonulnak,
de te némán ülsz fülemben.”
(József Attila: Óda)

(Versmontázs a szerelemért. Válogatta és
összeállította, felolvassa: Gősi Vali)
<https://www.youtube.com/watch?v=vMIdJVmtkIc>

„Kivül-belől
leselkedő halál elől” hiába menekültél,
a sínek között már mindig ott lapul,
de könyvespolcomon még megbújik
a halhatatlan Óda, minden szerelmek
örök hordozója, és hiába, hogy „Ötven,
jaj ötven éve - lelkem visszadöbben -
halottjaim is itt-ott, egyre többen –,
de áll az égi bál szüntelen, és táncolunk,
mi szegény földlakók, mint ti,
ott fenn a mennyben. S már „tudom,
hogy nincsen mibe hinnem
s azt is tudom, hogy el kell mennem innen”

És Indulás előtt még utoljára, egyszer
„Körülnéztem: szerettem volna néhány
szót váltani jó, meghitt emberekkel,
de nyirkos éj volt és hideg sötét”
... „Kövércsöppek indultak homlokomról

s végigcsurogtak gyűrött arcomon.”
„Vak volt a hajnal, szennyes, szürke.
Még üveges szemmel aludtak a boltok”
„A Fénynek földi hang még nem felelt”,
„Egy kirakatban lila dalra kelt
Egy nyakkendő; de aztán tompa, telt
Hangan a harangok is felmerengtek.”
„De valamit a sors, úgy látszik,
akart velem: megmutatott mindent,
de lassan, türelmesen”
S én „Újra és újra látom a képet,
a sárga lámpafényben fürdő,
elmosódott arcokat”,
és eszembe jutnak tűnő, szép szerelmek,
de nem látom már a visszautat.

„Elhull a virág, eliramlik az élet...
Úlj, hitvesem, úlj az ölembe ide!”
– búcsúznék tőled, kedves,
de addigra már „Sehol se vagy.
Mily üres a világ. Egy kerti szék,
egy kinnfeledt nyugágy.
Éles kövek közt árnyékom csörömpöl.
Fáradt vagyok. Kimeredek a földből.”
És fáradt hangon hiába kérdezem:
„miért az emlékek, miért a multak?
miért a lámpák és miért a holdak?
miért a végét nem lelő idő?”
Miért, ha már mindennek vége?

„Minden láng csak részekben lobban,
Minden szerelem darabokban,
Minden Egész eltörött.”

„Érzem: e kétségbe
Volt erőm elhagy,
Fáradt lelkem égbe,
Testem földbe vágy.”
De mellettem élsz még, mindenek felett,
„Kezed párnámra hull, elalvó nyírfaág,
de benned alszom én is, nem vagy más világ,”
Hiába sírok érted, s erőm is fogyva már.
Velem zokog az asztalon két üres pohár.
Már nem remélek,
válaszomra sem várva hiába kérdezed:
„Mi zokog mint malom a pokolban,
Hulló angyal, tört szív, örült lélek,
Vert hadak vagy vakmerő remények?”

Csak nézlek némán, és én sem kérdezek.
„ha kinyílnak ősszel az egek,
A szeptemberi bágyadt búcsuzónál
Szeme(d) színére visszarévedek.”
De „tagolatlan feltámadások,
a függőlegesek tűrhetetlen
feszültségei fent és lent között” –
már hiába súgnak biztatót,
elindultam, s csak „botorkáltam
fel a lépcsőn. Hogy elérjek
a napsütötte sávig, hol drapp ruhám,
fehér ingem világít.”

Már nem érdekel a világ szennye,
nem érdekel se csúf, se szép.
„Közönyös a világ... az élet
Egy összezsúfolt táncterem”
„Az ember szíve kívásik.

Egyik nyár, akár a másik.”
Lassan „Itt hágy, s vissza se tér majd
gyönyörű korom.
Nem hozhatja fel azt több kikelet soha!”
S a barna csendben tisztán hallom még:
„valaki jár a fák hegyén
vajon amikor zuhanok
meggyújt-e akkor még az én
tüzemnél egy új csillagot”
És valaki majd ott zokog,
s „a dal is, az ilyen hű,
akármilyen mű,
mert ott áll
eleve sírodnál,
ő mondja meg, ki voltál,
porod is neki szolgál.”
(...)

„Akkor egy szélroham jött veszekedve
És bevágta az ajtót.
kint nagyon fujt a szél
És kemény csöppek estek.
Végleg elbucsuztunk”
„Mint az árnyék, olyan halkán,
Észrevétlen, mondhatatlan
Andalító hangulatban.”
De „Jaj, emberek!
A harmadik napon a legnehezebb,
a harmadikon. Nem átkozom magam.
Nem siratom. S itt is, ott is
az esőben kivirágzik a tető, a fal, az ég”
És „Nem értek én már semmi mást,
nem hallok én már semmi mást,

csak azt a néma suhogást,
azt a szárnytalan szárnycsapást.”
„ki hú hozzám, hogy hú maradjak
és józan és fegyelmezett -
köszönöm nektek, hegyek és erdők,
sziklák és lombok, fák, füvek.”
„S már „Fut, fut az áram
a déli sugárban s hőkken a hó
a hideg havason.” Még utoljára
„röptess az örök tilosba,
jéghegyek fölé piros bálba, ifjúság királya,
tűz!” És „jövök-megyek a térben,
könnyűnek és szabadnak érzem magam,
ilyen napon szeretnék meghalni.”
S már „Szoktatom szívemet a csendhez.
Nem oly nehéz -
idesereglik, ami tovatűnt,
a fej lehajlik és lecsüng
a kéz.”

*

József Attila: Nagyon fáj
Kosztolányi Dezső: Hajnali részegség
Dsida Jenő: Nagycsütörtök
Tóth Árpád: Körúti hajnal
Szabó Lőrinc: Különbéke
Kálnoky László: Az elsodortak
Petőfi Sándor: Szeptember végén
Pilinszky János: Apokrif
Babits Mihály: Esti kérdés
Ady Endre: Kocsi-út az éjszakában

Csokonai Vitéz Mihály: A reményhez
Radnóti Miklós: Tétova óda
Vörösmarty Mihály: A vén cigány
Juhász Gyula: Milyen volt...
Nemes Nagy Ágnes: Között
Petri György: Hogy elérjek a napsütötte sávig
Arany János: Kertben
Weöres Sándor: Valse triste
Berzsenyi Dániel: A közelítő tél
Kányádi Sándor: Valaki jár a fák hegyén
Illyés Gyula: Egy mondat a zsarnokságról
Karinthy Frigyes: Nihil
Vajda János: Nádas tavon
Juhász Ferenc: Babonák napja, csütörtök: amikor a legnehezebb
Zelk Zoltán: Sirály
Szilágyi Domokos: Hegyek, fák, füvek
Áprily Lajos: Március
Nagy László: Tűz
Oravecz Imre: A megfelelő nap
József Attila: Óda)
Forrás: <https://port.hu/cikk/magazin/a-30-legszebb-magyar-vers/article-31029>

*

Utóirat:

2024-07-24-én, egyetlen fiúgyermekünk ötvenedik – és
immár negyedszázada égi – születésnapján:

Értünk –, együtt, veled – közös, ajándék-földi létünkön
túl is,

Drága Társam (1972. október 20. – 2024. április 19.),
már mindörökké! – és Fiunk, Gősi Zoltán emlékére, aki
2000. július 29-én életét adta másokért, és 2024-ben, 50.
égi születésnapját már veled, az édesapjával ünnepelte az
égi mezőkön:

*

Hang vagy (Fiúnkhoz)

Csendemen néha
Átszalad egy kósza hang
És a pillanat
Egy emléket hátrahagy
Hang vagy, illat, mozdulat...

Várakozás

Mint tűnő napfény az alkony-égen,
szívemben is csitul a bánat,
de esténként ma is megidézem
az arannyá érett relikviákat,
és sok év után is visszavárlak.

Akár ha angyalhad kísérne,
életre kelnek az esthomályban,
hajlongnak egymás énekére
álmos felhők közt tünde árnyak;
ott rejtőzöl egy fénynyalábban.

Mintha a mennybolt ünnepelne,
Izzó verőfény az ég nyugatra
színarany láng a naplemente,
lobban ezernyi csillaglámpa,
és én csak várlak, visszavárlak..

Velem maradsz

szívemben
a késő nyárból
csak a pillanat maradt
ahogy a víz tükrére
rácsodálkozott a nap
a hang
a csend
– a szinte már nemlét –
a szótlán együttlétben
rejtőző emlék

– velem maradsz
a szívemben hordalak

áradsz
a délutánból
akár a nyári nap
de itt az ősz
az esttel
sárguló emlék
a perc szalad
s te ott állsz a hold-ezüstben
a csillagok alatt

– velem maradsz
a szívemben hordalak

talán a tél
a hó alatt bújó apró magok
a kis fürge rovarok
és a kő-nehéz bánat is
visszahúz marasztal
még nem menekít...
marad a fájón is szép
furcsa tél –
valami hófehér
szerelem

– velem maradsz
a szívemben hordalak

talán a tavasz
ha meglátogat
újra majd
az érti titkomat
mely szétfeszít
mint mikor rügy fakad
nyomában levél és virág
végül megint széllel elszálló
mag marad

– velem maradsz
a szívemben hordalak

Ragyogás

a hajnali köd szürkén gomolyog
farkasszemet néznek velem a csillagok
a feslett város bűneit és reménytelen
szürkeségét elúzi a bíbor pirkadat
néma létem tetszhalálból életre fakad
s az ígésző tavaszban
átlényegülök...

egy felém hajló fénysugárhoz simulok
megidézett sziluetted körberajzolom
aranyló búzaszem – hullsz élém
megéledsz szívemen; oltárcsend ünnepel
fénytörés villan szembogaradon
a ragyogástól
a lélegzet eláll...

Szavak

– *Evokáció Luis Borges egy verssorára:*
„Nincs szükség nagy szavakra.” –

Feleslegesek a nagy szavak,
végül úgyis a csönd marad.
A némaságból ha feldereng
a fényes ég – a régi kék –
átragyog a pillanat,
és visszatér
egy régi hang.
Nem kellenek a nagy szavak,
csak tiszták, szépek, igazak.
S ha néhányat a világ befogad,
didergő, szerény, halk szavad
örökkön szóló
hang marad.

Csak a tenger

semmi sincs most
csak a tenger
az ég lehajol és a vízzel
összeolvad
minden mi volt itt most nincsen
csak a kékség csak a tenger
narancsliget ringó csendben
kavics- s homokrengetegben
olíva-zöld szirteken áll a pillanat
ultramarin fényben úszik
könnyű árnyam
semmi vagyok – mégis minden
homokszem a végtelenben
zöld s kék színű lebegésben
csak a csend van
csak a tenger
a hegy ormán olajfák közt
figyel Isten

Szigeti Endre megzenésítésében és hangján:

<https://www.youtube.com/watch?v=FhqmTDdUwsY>

Az utolsó hajnalon

Hozzád

még nem ismertelek
de néha láttalak jönni az úton
újra és újra indultál felém
majd távolodtál
elnyelt valami furcsa fény
és – érthetetlen – olykor
varázsütésre megteremtettek
megint álmaim
míg valóság lettél
múlhatatlan

*– mindenütt ott vagy
és minden vagyunk
a föld az ég a nap
a Csillagunk...
mind a mi birtokunk
egymástól minden
fontosat megkapunk –*

de én a Nagy Egészetre akarom
ezért őrizlek oly nagyon
te vagy a napom és éjjelem
te maradsz örök lényegem
és messze túl az álmokon
ha nézlek *Őt* is láthatom
míg átsüt a fény a lombokon
madarak kísérik háladalom
és imát mondok érted
az utolsó hajnalon

most kellene

(huszonhat sor a búcsúzásra)

„Most kellene elmondani:

egyetlen szerelem vagy,

mert az összes magányt ismerem általad.”

(Ladányi Mihály: Huszonhat sor a szerelemre)

most kellene mindent elmondani
most kellene ezerszer megvallani
szeretlek
de hiába minden
már menni vágyasz
és én eleresztelek
látom fáradt szemedben
a visszafordíthatatlan búcsúkönnyekeket
utoljára még megsimogatom
hűvös csókjaimtól
már soha fel nem izzó testedet
hallom még lassú ritmusban
meg-megdobbanó szívedet
elképezelem reszkető kezemen
gyöngéd érintésedet
érezem ahogy nyakadon
még szelíden vibrálnak az erek
de már hiába mondom el
hogyan örökké hogyan mindig
hogyan csak téged...
távolodsz

már soha el nem érlek
magába zár valami csönd-fehér
hűvös rettenet
fázol és én nem vagyok veled
fázom megfagyok nélküled

*... És fiunk emlékére, aki éppen huszonhat éves volt,
amikor örökre eltávozott a földi létből.*

Ha lenne egy dal
(*Lennék fa lombja*)

ha szirmairól
hűvös harmatkönnyet is
áldozna lágyan
ám a fűre simulva
hervadna el a virág

és fészke után
madárka sírna árván
lennék fa lombja
hívnám és befogadnám
fodrozó levél alá

s reszkető fényben
a felhőkhöz bújó nap
ránk mosolyogna
hullhatna hűvös zápor
szivárvány sátra óvna

ha lenne egy dal
melynek dallama hosszan
lágyan altatna
halkan hajolna fölém
újra a hajnal veled

Hódolat

(minden) tavasznak

Valami készül: zeng az ég,
éled a földön fű, virág,
dalol a rigó és a csíz,
reményre virrad a világ.

Micsoda kórus, mennyi fény!
Naptól részegült kis bogár
moccan a fűben, s már szalad,
április szele fújdogál.

Parányi élet minden rügy;
ághegyen ébredő lélek,
harmatos tavasz-hajnalon
újjászületést remélnek.

Bolond április, tavaszom!
Ébreszd fel alvó örömöm!
Már lombosodnak mind a fák;
lélegzetüket köszönöm!

(2024-es győri antológiából)

A Hangraforgó együttes megzenésítésében:

<https://www.youtube.com/watch?v=N5j2Zj5CVYk>

Köszönet

Köszönöm mindenkinek, aki bármit tett azért, hogy mondhatatlan fájdalomban, már-már égig érő hiányaimban, talán örökig tartó gyászomban is fel-felszakadó verssoraim megjelenhessenek, a felém irányuló, biztató figyelmet, az ajánlásokat.

Külön hálával köszönöm, hogy verssoraimat Szigeti Endre (*Csak a tenger*) és a Hangraforgó együttes (*Hódolat*) – F. Sipos Bea és Faggyas László – énekelhető verssé varázsolták.

Gősi Vali

Publikációk, jegyzetek

Mindhárom önálló verseskötetem saját, szerzői kiadásban jelent meg a győri Palatia Nyomda és Kiadó Kft gondozásában, közösen kiadott köteteim közül kettő más nyomdák által, közös szerzői kiadásban, a legutóbbi, az Ezüsthíd című (szintén a Palatia Nyomda által), Dr. Bartha Júlia magánkiadásában.

(Mindegyik versválogatás elérhető és ingyenesen letölthető a Magyar Elektronikus Könyvtár (MEK) archívumában az alább felsorolt linkekre kattintva.)

– Eddig egy **prózai művem** – a BlueCyg. Kiadónál <https://bluecyg.com/product/gosi-vali-emlekkonyv/>), 2022. szeptember 29-én megjelent

Emlékkönyv –, amely a kiadó és több könyvterjesztő vállalat, Web-áruházaiban érhető el, digitális változata egyelőre nem készült.

– **Szerzői kiadásában megjelent könyveim:**

1./

– **Gősi Vali: Halkuló hiány** (2012)

<http://mek.oszk.hu/11500/11515/11515.pdf>

© Gősi Vali 2012.

ISBN 978-963-08-4150-4

2./

– **Gősi Vali: Hódolat a tavasznak** (2015)

<http://mek.oszk.hu/14900/14917/14917.pdf>

© Gősi Vali 2015.

ISBN 978-963-12-3586-9

3./

– **Gósi Vali: Misztériumok** (2017)

A misztérium az anyagi világunknál sokkal finomabb dimenziók átélése. Létezésünk színtere mégis az a hely, ahol a csodák a valóságban megtörténhetnek.

Letöltési

link:

<http://mek.oszk.hu/18400/18492/18492.pdf>

© Gósi Vali 2017.

ISBN 978 963 7692 93 2

**Társszerzőként, társszerkesztőként való
közreműködés és publikálás közösen kiadott
kötetekben**

4./

– © Vehofsics Erzsébet – **Gósi Vali – Szavakkal festett képek (a szerzők közös © magánkiadásában, 2020-ban, a győri Illés Nyomda gondozásában megjelent kép – vers albumban, mint a versek szerzője.**

Letölthető: <https://mek.oszk.hu/23500/23544/23544.pdf>

5./

– © Mitat Çibuk : **Hajnali fény** (2022, Fordította: © **Dr. Bartha Júlia, © Gósi Vali**)

– amely rendkívüli kalandozás az irodalomban, a kortárs török líra magyar olvasók előtt kevésbé ismert szerzőinek egyikével.

Letölthető: <https://mek.oszk.hu/23100/23160/>

6./

Bartha Júlia – Gósi Vali: Ezüsthíd – Betekintés a modern török lírai költészetbe (Karcag, 2023. Palatia Nyomda, Győr).

(Műfordítás: **Gösi Vali**, **A verseket válogatta és török nyelvből fordította: dr. Bartha Júlia**, ISBN: 978-615-01-7170-8

A válogatás bepillantást enged a modern török költészetbe. A kezdetektől, a 19. század végétől a 20. század elejétől, a modern török irodalom megszületésétől a jelenkor irodalmáig, összesen 25 szerzőt megidézve, ízelítőt ad a török lírai költészet remekműveiből.

(**Digitális kép-vers album:** Dr. Kenyeresné Z. Ágnes illusztrációival: **Betekintés** a török irodalomba <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.10208902851440626&type=3>)

7./

– © **Zsolnai Tímea: Rejtett emlékeim** című albumának társszerkesztője, és versillusztrációk a képzőművész alkotásaihoz – gyapjúképeihez, afrikai tőklámpásaihoz, Paverpol szobraihoz – Zsolnai Tímea magánkiadásában megjelent kötetben összegyűjtött **Anyák, ha sírnak** c. fejezetének alkotásaihoz:

Letölthető:

<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.10200852551708164&type=3>

– **Antológiák**, magazinok, folyóiratok, ahol rendszeresen (évente, negyedévente, esetleg havonta, (vagy VIP-tagként általam választott gyakorisággal) az irodalmi közösségek hívásaira állandó megjelenési lehetőség vár:

– A két évtizede létező, idén, 2024-ben éppen negyedszázados **Győri Antológia Irodalmi és**

Művészeti Alkotó Közösség (GYAK) antológiáiban, 2011-től, évente 10-15 oldalnyi írással (elsősorban versekkel) vagyok jelen, 2012. óta a kötet egyik szerkesztőjeként is. (E publikációk közül a legkülönlegesebb élmény és a legfontosabbak közül való a **Szárnyalás** című, első, 2011-ben való megjelenésem.)

Jelentősebb publikációk

- Aranykor Irodalmi és Művészeti periodika
- AGRIA Irodalmi Kritikai és művészeti folyóirat
- Gondola Művészeti Magazin
- Litera- Túra Művészeti Magazin
- Litera Túra Művészeti Folyóirat
- Irodalmi Epreskert
- ArtpresSzó Művészeti Magazin
- Kortárs Magyar Irodalom Kiadó, Barátok Verslista
- Magyarul Bábelben – *a világirodalom műveinek magyar fordításait, valamint a magyar művek nemzetközi fordításait gyűjtő weboldal*

Irodalmi díjak, elismerések

Bár ars poeticám szerint a díjak nem fontosak, a velük járó kötelezettségek annál inkább: megtenni mindent a lehető legtartalmasabb, legértékesebb szolgálatért, amire vállalkozik az ember, néhány jelentős irodalmi elismerés:

- **Verslista** – Kortárs Magyar Irodalom – <https://verslista.hu/the-new-umoma-opens-its-doors/?v=35b5282113b8> – mint az egyik első irodalmi közösség, ahol publikáltam és ahol 2011-ben és 2012-ben – **irodalmi és közösségi munkáért Verslista Díjjal** is elismerték tevékenységemet
- **Litera- Túra Irodalmi és Művészeti díj** 2017.
- **Horváth Hoitsy Edit Művészeti Díj** 2020.

Tartalomjegyzék

Megszerettelek	14
Hajnali áhítat	15
alkonyok után is a virradó hajnalban hiszek.	15
Szőkevény szavak	16
Hajnalfényben	17
Csak a mosoly	18
Szerelem	19
Csöndmadár.....	21
Te vagy	22
Tenyered melegét	23
Gyöngéddé érik	24
Otthonra találni.....	25
Végleges	26
a pillanat	27
fagyott remény.....	28
Szélvihar jött	29
Álmodom veled	30
Nem változom	31
Követlek öntudatlanul	32
Hóesésben.....	33
Tűzliliomok égtek	34
A szerelem margójára.....	35
A sors.....	36
Őszülő.....	37
Szeretnélek	38
Fázom	39
Gyönyörű terhünk	40
Mégis.....	41
Hála	43
Megszoktalak.....	43

A Fönség előtt.....	44
akkor is	45
Pillangóhatás	46
Szelíd elmúlásban.....	47
Valószerűtlen.....	48
Megfáradt tegnapok.....	49
Illatod magamba zárom	50
a csönd tükrében.....	51
Rejtőző	53
A búcsú elé	54
Csillagtánc	55
Szerelmi álmok.....	56
túlélés	57
fénytörés	58
Nem foghat rajtad.....	59
Akár a fák	60
Talán.....	61
mint a fák.....	62
Kékre fagyott álmok.....	63
Kék csend	64
Ezüst alkonyon	65
Hamvaiból éled	66
Mintha a fény	67
Leskődő	69
Nyári álom.....	70
Ébredés	71
Tavaszipillanat	72
Emberlét	73
Ez már másik létezés	74
végül	75
mégis a fényre esküszöm.....	76
Ősz.....	77

Sonbahar (Ősz)	77
Az utolsó tangó.....	78
Dallamokban látlak	80
A hűség dala	82
Borostyán-létünk	83
végül talán... ..	84
Kék madár	86
Szoríts magadhoz	87
Titkon búcsúzunk	88
Nélküled	89
Talán még itt talál.....	90
Széthullt szirmok.....	91
[Hamvadón].....	92
akkor is tavasz	93
Kék csillagok.....	94
Beleégünk.....	96
Szeretni jöttünk	97
„Szoktatom szívemet a csendhez”	98
Hang vagy	104
Várakozás	105
Velem maradsz	106
Ragyogás	108
Szavak	109
Csak a tenger	110
most kellene.....	112
Ha lenne egy dal	114
Hódolat	115

Tartalomjegyzék a verscímek ABC rendje szerint

A búcsú elé	56
a csönd tükrében.....	53
A Fönség előtt	46
A hűség dala	84
a pillanat	27
A sors.....	37
A szerelem margójára.....	36
Akár a fák	62
akkor is	47
Álmodom veled	30
Az utolsó tangó.....	80
Borostyán-létünk	85
Csak a mosoly	18
Csillagtánc	57
Csöndmadár.....	21
Dallamokban látlak	82
Ébredés	73
Emberlét	75
Ez már másik létezés	76
Ezüst alkonyon	67
fagyott remény.....	28
Fázom	40
fénytörés	60
Gyöngéddé érik	24
Gyönyörű terhünk	41
Hajnalfényben	17
Hajnali áhítat	15
Hála	45
Hamvaiból éled	68
Hóesésben.....	34

Illatod magamba zárom	52
Kék csend	66
Kékre fagyott álmok	65
Követlek öntudatlanul	32
Leskődő	71
Megfáradt tegnapok	51
Mégis	43
mégis a fényre esküszöm	78
Megszerettelek	14
Megszoktalak	45
mint a fák	64
Mintha a fény	69
Nem foghat rajtad	61
Nem változom	31
Nyári álom	72
Otthonra találni	25
Ősz	79
Őszülő	38
Pillangóhatás	48
Rejtőző	55
Szelíd elmúlásban	49
Szélvihar jött	29
Szerelem	19
Szerelmi álmok	58
Szeretnélek	39
Szőkevény szavak	16
Talán	63
Tavaszipillanat	74
Te vagy	22
Tenyered melegét	23
túlélés	59
Tűzliliomok égtek	35

Valószerűtlen.....	50
Végleges	26
végül	77
végül talán... ..	86

Gősi Vali költészetének eredete a dráma, az élet kegyetlen próbatételei, a válasz nélkül maradó létkérdések, amelyekre kitartóan keresi a magyarázatokat, és maga is próbálkozik ezzel lírájában. Minden fájdalmat meghalad egy gyermek elvesztése, aki fuldoklót akart kimenteni a tengerből, s őt zúzták halálra a hullámok és a sziklák. Sok embernél ez már világa teljes bezáródását jelentené, nem volna képes túlélni. Erre a történetre nincs magyarázat, nincs évenyes logika, hanem csak az, hogy Zoltán lelkét édesanyja verseivel mentse a végtelenbe. Valika előtt roppant nehéz feladat állt. A bánatból és a semmiből kellett költészetet teremtenie.

Olyan volt, mint akit arra ítéltek az istenek, hogy megalkossa a Teremtés első agyagtálát. Egyszerre kellett tanulnia a költészet technikáját és imádkoznia is. Végül ez teljes egészében sikerült. A vak sors átváltozott szép és igaz érzésekké, s további kapukat nyitott neki a Teremtés felé. Valika nem vádolta sem a halált, sem Istent: egyszerűen betűket faragott, noha elismételte Krisztus utolsó szavait: « Uram, miért hagytál el engem... ?»

Selmeci György

A kötet verseinek lelki kifinomultsága – hol melankolikus, hol szomorú, vagy ünnepélyes, ugyanakkor a képzelet és valóság harmóniája – mélyen megérinti az olvasót. Gősi Vali költői világa erőteljes drámai mélységek, álmokképek, asszociációk egymásba olvadása, különös metafizikai látomások. A különféle dimenziók, tudattalan és személyes érzelmek, emlékek harmonikusan illeszkednek sokszínű képi világához. Verseinek zeneisége – sajátos és egyéni nyelvi és formai hangzása – művészi keretbe foglalja e kötet lírai szépségét.

Könyves Tóth Enikő

* * *

Létünk során adódnak olyan különleges pillanatok, amelyekben – legalább néha – magunkat adva felszabadulhatunk lelki terheink alól, nem kényszerülve görcsös önvédelemre a világgal szemben, és gyakran kísértő félelmünknek ilyenkor nyoma sincs.

Mint valami varázslat, úgy fakad egy-egy rendkívüli pillanat, óra, nap, amelyben megszületnek, vagy éppen újjászületnek halottnak hitt, fásult érzéseink, és szavakká érnek a papírlapokon, majd verssorokká formálódnak az emlékezéssel, ahogy vallj erről Hajnal Éva, kortárs költő „az a nap” című, megrendítően szép kötetének egyik versében:

*„megsebzett házak közt érkezik a hajnal
valaki megébred verset ír valahol”.*

Ilyen különleges, kegyelmi pillanatokban érlelődtek versekké e legújabb kötetembe válogatott, tűnődő vallo-mások, a fájdalmas búcsú, az emlékezések, melyeknek melankóliája – reményeim szerint – óarany emlékezésekké szelídülhet az időben, felvillantva az újjászületés, szeretteinkkel való újbóli találkozás álmképét, amelyben a földi lét drámái is ünnepélyes relikviákká lényegülhetnek.

Gősi Vali